

EMOTIES BIJ ERFGOED

ONDERZOEK NAAR EEN WERKWIJZE

In 2014 introduceerden Hester Dibbits en Marlous Willemsen de term emotienetwerken. Wat betekent die term? Wat kun je ermee en wat levert het op voor het vmbo of het praktijkonderwijs? Daar doen Dibbits en Willemsen momenteel onderzoek naar.

ERVARINGEN BINDELMEER COLLEGE

Tal van scholen hebben de laatste jaren ervaringen opgedaan met Imagine IC. Met het Bindelmeer College, een vmbo-school vlakbij de instelling, ontstond gaandeweg intensief contact. Sinds 2012 organiseren de educatiemedewerkers van Imagine IC in nauwe samenspraak met de docenten een werkweek voor tweedeklassers. Tijdens die week wordt met leerlingen van gedachten gewisseld over de betekenis van erfgoed. Startpunt is altijd een thema en de gevoelens en associaties die dat thema bij de leerlingen oproept. Vervolgens wordt hun referentiekader uitgebreid door kennismaking met een erfgoedinstelling. Bij het thema *Believe it or not* van enkele jaren geleden (2014) bracht de klas een bezoek aan het Bijbels Museum. Aan de hand van objecten vonden gesprekken plaats over religie en over voorwerpen die daarbij van belang zijn. Leerlingen dachten na over welke rol geloof in hun leven speelt en namen dingen mee die voor hen in dat opzicht belangrijk waren. En zo ontstond een tentoonstelling die in Imagine IC werd gepresenteerd.

Begin 2018 is het onderzoeksproject *Emotienetwerken rond Erfgoed in Educatieve Settings (EmErEd)* gestart. De ervaringen die de afgelopen jaren zijn opgedaan tijdens de werkweken op het Bindelmeer College komen goed van pas.

ONDERZOEKSOPZET

In een emotienetwerk maak je kennis met elkaars gevoelens over erfgoeditems en leidt een open gesprek hierover - als het goed is - tot wederzijds begrip. Uitwisseling is cruciaal. In het onderzoeksproject wordt nagegaan of de gehanteerde werkwijze ook werkelijk iets oplevert. Veranderen de opvattingen van leerlingen over erfgoed en hoe zit dat met de begeleidende docenten en de educatiemedewerkers? Wat betekenen de gesprekken die gevoerd worden voor hen? Zijn zij zich ervan bewust dat erfgoed geen voldongen feit is, maar wordt gemaakt? Dat er onderhandeling plaatsvindt over wat wij als erfgoed bestempelen en dat iedereen voor zichzelf daarin een rol kan opeisen? Oftewel: is er bij hen sprake van toegenomen erfgoedwijsheid? De uiteindelijke bedoeling van *EmErEd* is om tot een nieuwe methode voor de omgang met erfgoed te komen.

In een aantal labs volgen leerlingen een programma, ontwikkeld door de educatiemedewerkers van een erfgoedinstelling, samen met docenten van de school en deskundigen die betrokken zijn bij het onderzoeksproject. Het gedrag en de reacties van de leerlingen én van hun docenten wordt nauwlettend geobserveerd, er vinden nagesprekken plaats en vervolgens reflecteren de experts op de bevindingen. Het eerste lab, ontwikkeld door Imagine IC, vond in maart 2018 plaats. Voor het tweede (november 2018) verzorgde de afdeling educatie van Museum Gouda het programma.

AUTEUR: MELISSA DE VREEDE
FOTO: JULIA BALLARDT
MODEL: MERY COOPMAN

Hester Dibbits is bijzonder hoogleraar Historische Cultuur en Educatie aan het Centrum voor Historische Cultuur (CHC) van de Erasmus Universiteit en lector aan de Reinwardt Academie. Marlous Willemsen is als docent en onderzoeker verbonden aan de Reinwardt Academie en directeur van Imagine IC, een Amsterdamse instelling die een mix wil zijn tussen museum, archief en debatcentrum. Uit de flyer: 'Bij ons draait alles om erfgoed. Bij erfgoed denken jongeren vaak aan oude spullen, zoals schilderijen, monumenten en erfstukken van grootouders. Bij ons ontdekken ze dat erfgoed meer is dan dat.'